



Назва навчальної дисципліни	Актуальні питання жанро-родової організації ліричного твору
Галузь знань	01Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література)
Кількість кредитів	3
Шифр навчальної дисципліни	
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Назарець Віталій Миколайович
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада викладача	доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, завідувач кафедри
Контактний телефон викладача	0502999249
Профайл викладача	https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/kaf_ukr_susp/sklad/info/Nazarets.pdf
E-mail викладача	azarets1@ukr.net
Розклад консультацій	Очні консультації
Час проведення	13.40 – 16.00
Місце проведення	40 ауд.

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Актуальні питання жанро-родової організації ліричного твору» належить до вибіркового компоненту циклу професійної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП Середня освіта (Українська мова і література. Історія).

Предметом навчальної дисципліни «Актуальні питання жанро-родової організації ліричного твору» є генерика, генологія, їх генеза, історичні трансформації, національні та індивідуально-авторські варіанти.

Метою навчальної дисципліни «Актуальні питання жанро-родової організації ліричного твору» є поглиблення та узагальнення теоретичних літературознавчих знань, отриманих здобувачами під час вивчення історико-літературних дисциплін, підготовка їх до самостійної викладацької й дослідницької літературознавчої роботи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні питання жанро-родової організації ліричного твору» є:

- розширення на вищому теоретичному рівні уявлень про художній твір як системно організовану цілісність;
- ознайомлення з основними методологічними принципами, методами і прийомами тлумачення художнього тексту;
- опанування основами методики системно-цілісного аналізу як найбільш адекватного природі літературного твору;
- засвоєння технології аналізу твору в його родовій і жанровій специфіці;

– ознайомлення з основними досягненнями сучасної української та зарубіжної літературознавчої думки в царині розуміння, аналізу та інтерпретації літературно-художнього твору.

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних занять	Методи контролю	К-ть балів
Змістовий модуль 1. Лірика контексті жанро-родової організації літературно-художнього твору			
Тема 1. Роди і жанри літератури.	Родова система літератури.	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	20
Тема 2. Епічний рід літератури.	Жанри епічного роду літератури.		
Тема 3. Драматичний рід літератури.	Драматичний рід літератури та його жанри.		
Модульний контроль			
Змістовий модуль 2. Жанро-родова організація ліричного твору			
Тема 4. Ліро-епічний рід літератури.	Жанрова організація ліро-епічних творів.	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	20
Тема 5. Ліричний рід літератури.	Ліричний рід літератури.		
Тема 6. Жанрова природа лірики в аспекті сучасних літературознавчих досліджень.	Сучасні дослідження жанрової природи лірики.		
Тема 7. Образ автора у ліричному творі.	Форми суб'єктного виразу образу автора у ліричному творі.		
Модульний контроль			
Змістовий модуль 3. Метажанрові ліричні утворення			
Тема 8. Рольова лірика як метажанр.	Рольова лірика в контексті сучасних генетичних досліджень.		20
Тема 9. Авторецептивна лірика як метажанр.	Літературознавчі концепції авторецептивної лірики.		
Модульний контроль			
Індивідуальне навчально-дослідне завдання			20
Підсумковий тест			20
Всього			100

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи та використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, підвищення професійної майстерності.
ЗК 3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності.

ФК 3	Здатність планувати та здійснювати власне наукове дослідження.
ФК 4	Здатність критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.
ФК 9	Володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії та наукової полеміки; здатність творчо та критично осмислювати інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності.
ФК 11	Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
ФК 12	Здатність практичного застосування знань з теорії літератури, орієнтування в літературному процесі від давнини до сучасності, здатність аналізувати й інтерпретувати літературні процеси, використовувати фахові знання, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
ПРН 2	Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти).
ПРН 4	Демонструвати уміння критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні теоретичні знання у сфері суспільних і професійно орієнтованих дисциплін, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.
ПРН 5	Демонструвати знання категоріального апарату лінгвістики та літературознавства.
ПРН 7	Оволодіти різними видами аналізу художнього твору, вміти визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок тексту із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.
ПРН 13	Демонструвати уміння вибирати та класифікувати історичну та джерельну базу з метою розкриття її інформаційного потенціалу.
ПРН 15	Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедалайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Література

Базова:

- Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М. Зубрицької. 2-е вид., доповнене. – Львів: Літопис, 2001. – 832 с.
- Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
- Бернадська Н.І. Вступ до літературознавства: хрестоматія. Київ: Либідь, 2002.
- Бернадська Н.І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: монографія. Київ: Академвидав, 2004. - 368
- Бовсунівська Т.В. Основи теорії літературних жанрів: монографія Київ: ВПЦ «Київський університет», 2008. 519 с.
- Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
- Галич О.А. Історія вітчизняного та світового літературознавства. Луганськ : ЛДПУ ім. Тараса Шевченка, 2000. 144 с.
- Галич О.А. Вступ до літературознавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Луганськ: Видавництво ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 288 с.
- Галич О.А., Назарець В.М., Васильєв Є.М. Теорія літератури: підручник. Київ: Либідь. 2008. 488 с.
- Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика. Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2008. – 488 с.
- Іванишин В. Теорія літератури: курс лекцій : [навч.-метод. посіб.]. Дрогобич : [РВВ Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка], 2010. 471 с.
- Іванишин В.П. Нариси з теорії літератури: навч. посіб / Упоряд. П.В.Іванишин. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 256 с.
- Історія української літератури та літературно-критичної думки кінця ХІХ - початку ХХ століття: підручник. Луганськ : Альма-матер, 2008. 480 с.
- Історія української літературної а літературно-критичної думки першої половини ХІХ століття: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 392 с.
- Історія української літературної критики та літературознавства: хрестоматія: У 3 кн.: Навч. посібник для студ. філол. фак. вузів. Київ : Либідь, 1996.
- Ковбасенко Ю. І. Мистецтво аналізу й інтерпретація художнього тексту. Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України. 2003. № 7.
- Ковпик С. І. Аналіз тексту художнього твору літератури як базис філологічної освіти: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2020. 98 с.
- Література. Теорія. Методологія: пер. з польськ. С. Яковенка / Упор. і наук. ред. Д. Уліцької. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 543 с.
- Марко В. П. Аналіз художнього твору: навч. пос. Київ: Академвидав, 2013. 280 с.
- Мітосек Зофія Теорії літературознавчих досліджень, Сімферополь, 2003.
- Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 192 с.
- Назарець В. Типологія внутрішньотекстових адресатів ліричного твору. *Слово і час. Науково-теоретичний журнал*. 2014. № 6. С. 40–51.
- Назарець В. М. Жанрові форми адресованої лірики Бертольда Брехта. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2014. Випуск 4 (76). С. 229–232.
- Назарець В. М. Адресована лірика Миколи Зерова. *Південний архів. Філологічні науки*. 2014. Випуск LX. С.65–69.
- Назарець В. М. Жанрові модифікації української адресованої лірики: монографія. ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Рівне : О. Зень, 2014. 384 с.
- Назарець В.М. Форми суб'єктного вияву образу автора в адресованій ліриці Івана Франка. *Вісник Львівського університету. Серія Філологічна*. 2015. Вип. 62. С132-140.

Назарець В.М. Адресована лірика як метажанр. *Актуальні проблеми літературознавчої термінології. Науковий збірник*. Рівне: О.Зень, 2015. С.87-90.

Назарець В.М. Типи художнього вияву внутрішньотекстового адресата в українській адресованій ліриці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2015. №17. Том 1. С.117-120.

Назарець В.М. Принципи жанрової диференціації текстів адресованої лірики. *Збірник тез та виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми та перспективи розвитку вищої школи та економіки в XXI столітті"*. Рівне, 2015. С.133-136.

Назарець В. Жанрово-тематичні тенденції розвитку української адресованої лірики XIX-XX століть. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2015. №18. Том. С.78-82.

Назарець В.М. Адресованість як фактор комунікативної організації ліричного твору. *Рідне слово в етнокультурному вимірі: Зб. наукових праць*. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич: Посвіт, 2015. С.388-394.

Назарець В.М. Історичні витоки та художня трансформація адресованості в комунікативній структурі поетичного твору. *Мова. Свідомість. Концепт: Збірник наукових статей*. Мелітополь: МДПУ ім. Б.Хмельницького, 2016. Вип. 6. С. 167-172.

Назарець В.М. Різновиди внутрішньотекстових адресатів в адресованій ліриці Лесі Українки. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна": Збірник наукових праць*. Острог: Видавництво Національного університету "Острозька академія", 2016. Вип. 61. С.264-266.

Назарець В.М. Генологічна специфіка віршованого послання. *Художні феномени в історії світової літератури: перехід мови в письменництво ("Горизонт очікування"): Тези доповідей II Міжнародної наукової конференції*. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2016. С.53-54.

Назарець В.М. Принципи теоретичної диференціації жанрових форм адресованої лірики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2016. №19. Том 1. С.163-166.

Назарець В.М. Форми авторської рефлексії жанру послання в текстах української адресованої лірики XIX-XX ст. *Літератури світу: Поетика, ментальність і духовність*. 2016. Вип 7. С. 95-101.

Nazarets V. Genealogical specificity of the poetic epistle. *Accents and Paradoxes of Modern Philology*. 2017. Issue 1 (1). P. 66-73.

Назарець В.М. Жанрові моделі послання у сучасному літературознавстві. *Актуальні проблеми літературознавчої термінології: Вип. 2. Науковий збірник*. / Відп. ред. Є. М. Васильєв. Рівне: О.Зень, 2017 С.95-98.

Назарець В. Генологічні типи адресованої лірики в українській поезії XIX-XX століть. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2017. №27. Том 1. С.25-28.

Назарець В.М. Жанрові форми адресованої лірики Лесі Українки. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2017. Вип. 9. С.82-90.

Назарець В.М. Типологія жанрово-тематичних різновидів присвяти. *Сучасні мово- і літературознавчі методології та нові прочитання художнього тексту*. Антологія / упорядники Л.К.Оляндер, О.В.Богданова, Ю.В.Громик, І.Ф.Штейнер. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. С. 322-332.

Назарець В.М. Внутрішньотекстовий адресат української адресованої лірики. *Збірник тез та виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку вищої школи та економіки в XXI столітті», присвяченої 25-річчю МЕГУ ім. академіка Степана Дем'янчука (11-12 жовтня 2018 р.)*. Рівне: РВЦ МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. С.168-170.

Назарець В.М. Типи внутрішньотекстового адресата в текстах української адресованої лірики XIX-XX століть. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського*. Том 30(69). №2. 2019. С.117-121

Назарець В. Художні рецепції постаті поета в українській ліриці XIX - початку XXI століть. *Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників філологічних наук: Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 25–26 лютого 2022 року*. Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2022. С. 18-22

Наєнко М.К. Історія українського літературознавства: підручник для студ. ВНЗ -2-го вид-я, зі змінами й доповненнями. Київ: Академія, 2001. 360 с.

Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. Київ: Києво-Могилянська академія, 2006. 347 с.

Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / Пер. з польськ. О. Галета. Львів: Літопис, 2007. 316 с.

Пахаренко В.І. Основи теорії літератури. Київ: Генеза, 2007. 296 с.

Сивокінь Г. У вимірах сприймання. Теоретичні проблеми художньої літератури, її історії та функцій. Київ: Фенікс, 2006. 304 с.

Скорина Л. В. Аналіз художнього твору: навч. пос. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 424 с.

Скорина Л. Література та літературознавство української діаспори. Черкаси: Брама-Україна, 2005. 384 с.

Теорія літератури в Польщі: антологія текстів: друга половина XX - початок XXI ст. / пер. з пол. С. Яковенко ; упоряд. Б. Бакула ; заг. ред. В. Моренець. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 531 с.

Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр. і доповн. Київ: ПЦ “Київський університет”, 2003. 448 с.

Допоміжна:

Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літературознавчих термінів. Харків: Ранок, 2003. 160 с.

Гром'як Р.Т. та ін. Літературознавчий словник-довідник. Київ: Академія, 2006. 751с.

Енциклопедія постмодернізму ; [за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. Київ : Вид-во С. Павличко „Основи”, 2003. 503 с.

Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів. Київ: Український письменник, 2003. 230 с.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. А.Цяпи. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 1. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 608 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 2. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 624 с.